

บทที่ 4

พฤติกรรมของหญิงร้าย

บทบาทของหญิงร้ายที่กล่าวในบทที่แล้ว คือบทบาทของผู้หญิงที่มีพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมในแง่ต่าง ๆ ทั้งต่อสามีและต่อนักบวช ภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่ปรากฏนั้นถือเป็นตัวแทนของหญิงร้ายในชาติภพภูตกา ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นทรศนะของชาติภพภูตกาที่มีต่อความเลวร้ายของผู้หญิง จึงสมควรที่จะศึกษาพฤติกรรมของหญิงเหล่านั้นเพื่อให้เห็นภาพลักษณ์ที่ชัดเจน ดังนั้น บทนี้ผู้วิจัยจะได้แยกประเภทพฤติกรรมของหญิงร้ายเป็นประเด็นต่าง ๆ และจะกล่าวไปตามลำดับโดยเริ่มจากพฤติกรรมที่พบมากไปหาน้อย ดังต่อไปนี้

ก. พฤติกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องทางเพศ

ชาติภพภูตกาแสดงให้เห็นถึงความเลวร้ายของผู้หญิงในประเด็นนี้มากที่สุด และผู้หญิงมักทำความชั่วเพิ่มยิ่งขึ้น เพราะต้องการปกปิดความชั่วชื่อนี้ พฤติกรรมนี้จึงเป็นมูลเหตุให้ผู้หญิงมีพฤติกรรมร้ายอย่างอื่น ๆ เพิ่มขึ้นอีก พฤติกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องทางเพศนี้สามารถแยกประเด็นออกเป็น

1. ความประพฤตินอกใจ ชาติภพภูตกาแสดงให้เห็นถึงความประพฤตินอกใจสามีของผู้หญิงว่าเกิดขึ้นได้ในทุกสถานที่ หากที่นั่นเป็นที่ลับหูลับตาสามี พฤติกรรมที่เกิดขึ้นมี 2 ลักษณะ คือ

ก) หญิงเป็นฝ่ายไปหาชายชู้ ซึ่งกรณีนี้เกิดขึ้นในเวลาที่มีสามีเผลอหรือไม่อยู่บ้าน ชายชู้เป็นคนที่อยู่ใกล้จึงง่ายที่จะพบกัน หรือเกิดขึ้นในเวลาที่มีหญิงอ้างสาเหตุบางอย่างที่ต้องเดินทางจากสามี ทำให้มีโอกาสดำเนินไปพบชายชู้

ข) ชายชูเป็นฝ่ายมาหา ซึ่งกรณีนี้เกิดขึ้นในเวลาที่มีเปลหรือไม่
อยู่บ้านเช่นกัน หรือเกิดขึ้นในเวลาที่มีฝ่ายหญิงเป็นผู้หาเหตุให้สามีต้องออกไปให้พ้นจาก
บ้าน เพื่อเปิดโอกาสให้ชายชูเข้าบ้าน

เรื่องเกี่ยวกับความประพฤตินอกใจนี้ ชาตภักฏฐกถาแสดงว่าหญิงที่มักมาก
ในกามารมณ์ มักตกอยู่ใต้อ่านาจกิลส ชาตภักฏฐกถาแสดงความยับยั้งชั่งใจ เพราะฉะนั้น เธอจึงทำชั่ว
ได้เสมอเมื่อมีโอกาส เมื่อเธอมีความปรารถนาที่จะประพฤตินอกใจสามี รูปร่างหน้าตา
หรือทรัพย์สินสมบัติของชายชูที่เธอคบหา นั้นไม่มีความสำคัญแต่ประการใด¹ ดังพฤติกรรม
ของพระนางกนิษฐิ์ ที่ปิ่นหน้าต่างและไต่ต้นหว้าออกไปพบชูซึ่งเป็นชายง่อยที่อาศัยอยู่
ใต้ร่มหว้าข้างกำแพงวัง ในขณะที่พระสวามีบรรทมหลับ² พฤติกรรมของพระนาง-
ปิงคิยานีที่แอบปิ่นหน้าต่างลงไปพบชายชูซึ่งเป็นคนเลี้ยงม้า ในขณะที่พระสวามีบรรทม
หลับ³ พฤติกรรมของชายาของพระอนิตติคันธกุมาร ผู้นอกใจพระสวามีเสพเมธุนกับ
คาบสผู้ผ่านมายังที่อยู่ในขณะที่พระสวามีไม่อยู่⁴ พฤติกรรมของพระมเหสีของพระเจ้า-
พรหมทัต ผู้รับหน้าที่ถวายภัตตาหารแก่หริตจคาบสแทนพระสวามี เมื่อมีโอกาสใกล้ชิด
กันสองต่อสองนานวันเข้าก็มีความสัมพันธ์ทางเพศกับคาบสนั้น⁵ พฤติกรรมของนาง-
กัณหาผู้มีสามีที่เดียว 5 คน แต่ยังคงลอบคบชูกับชายรับใช้ ซึ่งเป็นคนทั้งง่อยทั้งค่อม

¹ ชา. อ. 42/369.

สเจ ลภถ ขณิ วา รโห วา

นิวาคกั วาปี ลภถ ตาทิส

สพพาว อิตถิ น กรยขุ โน ปาปี

อณณิ อลคถ ปิจฐสปปีนา สทฐิ.

² ชา. อ. 42/373-377.

³ ชา. อ. 42/384-385.

⁴ ชา. อ. 38/68-72; ชา. อ. 41/132-139.

⁵ ชา. อ. 39/360-364.

และสามารถบอกรักกับชายทั้ง 6 คนได้ในขณะที่อยู่กับชายคนใดคนหนึ่ง⁶ พฤติกรรมของพระนางปิณทุปาปีผู้มีพระราช 2 พระองค์เป็นพระสวามี แต่เมื่อได้โอกาสอยู่กลางแม่น้ำกับชายค่อมผู้เป็นคนพวยเรือ ก็มีเพศสัมพันธ์กับชายดังกล่าวบนเรือ⁷ และ พฤติกรรมของพระนางกรุงคเทวี ผู้นอกพระทัยพระเจ้าเอפקุมาร ลักลอบมีความสัมพันธ์ทางเพศกับฉฬังคกุมารเสนาบดี แล้วยังมีความสัมพันธ์ทางเพศกับธนนเดวาตีผู้เป็นชายรับใช้ของฉฬังคกุมารอีกด้วย⁸

ชาตกัฎฐกถาชี้ให้เห็นว่า การรักษาป้องกันมิให้หญิงประพฤติดีเกี่ยวกับเรื่องทางเพศเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก หากเธอยังเป็นผู้ยับยั้งชั่งใจไม่ได้ ไม่ว่าจะรักษาหรือป้องกันแข่งขันเพียงใด ก็จะต้องมีโอกาสดลาดจนได้⁹ อย่างพฤติกรรมของภรรยาอัศนีทานพ ซึ่งเธอได้รับการเก็บรักษาไว้ในหีบแล้วสามีกลินหีบเก็บไว้ภายในห้อง เมื่อได้โอกาส เธอก็นำชายชู้เข้าไปซ่อนไว้ในหีบอันเป็นที่อยู่ ทำให้สามีกลายเป็นผู้เก็บเธอและชายชู้ไว้ด้วยกันภายในห้อง¹⁰ พฤติกรรมของนางสุสันธิภรรยาพระยาครุฑ ในสุสันธิชาดก¹¹ และพฤติกรรมของนางกาภาติภรรยาของพระยาครุฑในกาภาติชาดก¹² ซึ่งเธอถูกรักษาป้องกันไว้โดยให้อยู่ในสถานทีโกลแสนโกลถึงวิมานฉิมพลี ก็ยังคบชู้กับนายอัคคะ และกับนัญญูเวรได้ตามลำดับเมื่อมีโอกาสดลาด พฤติกรรมของภรรยาของพราหมณ์ปุโรหิตผู้หนึ่ง ซึ่งถูกนำมาเลี้ยงเพื่อให้เป็นภรรยาตั้งแต่แรกคลอด และเจริญเติบโตมาด้วยการเลี้ยงดูของหญิงล้น เพราะพราหมณ์ต้องการให้เธอเป็นผู้หญิงที่ไม่เคยเห็นผู้ชาย

⁶ ชา. อ. 42/350-353.

⁷ ชา. อ. 42/377-384.

⁸ ชา. อ. 42/358-359.

⁹ ชา. อ. 38/462.

มาตุคาโม นามส ภิกขุ น สกกา รกขิตุ

¹⁰ ชา. อ. 39/398-403.

¹¹ ชา. อ. 38/462-465.

¹² ชา. อ. 38/339-340.

อื่นเลย อยู่ในเรือนชั้นที่เจ็ดกันไว้ด้วยประตูเจ็ดประตู ก็ยังลักลอบนำชู้เข้ามาถึงที่อยู่ได้¹³ พฤติกรรมของภรรยาของพราหมณ์คนหนึ่ง ที่แม้เขาจะฝากฝังเธอไว้แก่นกแขกเต้าที่รัก เสมือนลูกให้ช่วยดูแลแทน แต่เมื่อเขาเดินทางไปค้าขาย เธอก็คบหาผู้ชายไม่เลือกหน้า ทั้งกลางวันกลางคืน ครั้นณนั้นเดือนสดีเธอ ก็ถูกเธอหลวงมาฆ่าทิ้ง¹⁴

ชาตกวีอุกถายังมีเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงความคดในข้ออในกระดูกของผู้หญิง ซึ่งเต็มไปด้วยมารยาและเล่ห์เพทุบาย อย่างพฤติกรรมภรรยาของพราหมณ์ผู้หนึ่ง เธอไม่ยอมทำงานจึงอ้างว่าป่วยแสร้งนอนชม สามีต้องขวนขวายหาหาและอาหารอย่าง คีตามาที่เธอต้องการมาให้ ด้วยความรักและความห่วงใยเธอ แต่พอสามีออกจากบ้าน เธอก็นำชู้เข้าบ้าน¹⁵ หญิงบางคนนำชู้เข้าบ้าน แต่พอเห็นสามีกลับมา ก็ใช้เล่ห์เพทุบายอำพรางความผิด อย่างภรรยาของคหบดีผู้หนึ่ง ให้ผู้ใหญ่บ้านผู้เป็นชายชู้เข้ามาเสพเมถุนกับเธอภายในบ้าน แต่เมื่อเห็นสามีกลับมา ก็แสร้งให้ชายชู้ทำที่เป็นทวงหนี้¹⁶ หรืออย่างพฤติกรรมภรรยาของพราหมณ์อีกคนหนึ่ง ที่นำชายชู้เข้ามาในบ้าน พอเห็นสามีกลับมาในขณะที่ชายชู้กำลังกินข้าว ก็รีบซ่อนชายชู้ แล้วคดข้าวร้อนกลบทับข้าวเดนของชายชู้ ทำเป็นเอาอกเอาใจสามีเชื่อเชิญให้สามีกิน¹⁷ อันเป็นการลบหลู่เกียรติสามีซ้ำอีก

พฤติกรรมของหญิงร้ายในหลายเรื่องแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงเมื่อทำผิดในเรื่องนอกใจสามีแล้ว นอกจากเธอจะไม่ยอมรับผิด เธอยังสามารถทำการสบบดสาบาน เสมือนหนึ่งว่าเธอไม่มีความผิด อย่างพฤติกรรมของภรรยาที่นำมาตั้งแต่อยู่ในครรภ์ ทั้งที่มีชู้แต่เธอไม่ยอมรับกลับกลายยื่นขอมหาสักกิริยาว่าไม่เคยถูกเนื้อต้องตัวชายอื่นใดเลย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹³ ชา. อ. 36/81-89.

¹⁴ ชา. อ. 37/175-178.

¹⁵ ชา. อ. 36/342-345.

¹⁶ ชา. อ. 37/178-181.

¹⁷ ชา. อ. 37/222-225.

นอกจากสามี¹⁸ หรือพฤติกรรมของอัครมเหสีของพระเจ้าพรหมทัต ซึ่งไม่ยอมรับว่านอกพระทัย แต่กลับสาบานว่าถ้าพระทัยจริงขอให้ตนเกิดเป็นยักษ์มีหน้าเหมือนม้า¹⁹

พฤติกรรมของหญิงร้ายหลายรายแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงแม้จะร่วมทุกข์ร่วมสุขกับสามีมาเพียงใดก็ตาม เธอสามารถเห็นชายชู้ดีกว่าสามีและช่วยปกป้องชายชู้ทั้งสามีหรือถึงกับฆ่าสามีเพื่อให้ได้อยู่กับชายชู้ ดังพฤติกรรมของภรรยาของปุโรหิตผู้มีนัยน์ตาเหลืองและมีเขี้ยว เธอมีชายชู้ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับสามี พอสามีบอกเธอว่าเขาจะฆ่าชายชู้ของเธอ เพราะพระราชานุญาตให้เขามาพรหมณ์ผู้มีนัยน์ตาเหลืองและมีเขี้ยวเพื่อทำพิธีกรรม ตามที่เขาถูกร้องขึ้นกราบทูลเพื่อแก้แค้น เธอรีบส่งข่าวแจ้งให้ชายชู้ทราบและให้พาพรหมณ์ผู้มีลักษณะเช่นนั้นทั้งหมดหนีออกไปจากเมือง ในที่สุดสามีของเธอต้องรับเคราะห์กรรมนั้นแทน²⁰ พฤติกรรมของภรรยาของจตุลธนูคหบดีบัณฑิต ผู้ยื่นคาบให้โจรที่เธอหลงรักในทันทีที่เห็นให้ฆ่าสามีเธอ²¹ พฤติกรรมของนางสามาผู้เป็นโสเภณีค่าตัวครั้งละพันกหาปณะ ลวงลูกชายเศรษฐีผู้เป็นแขกประจำที่หลงรักเธอให้นำเงินพันกหาปณะที่เขานำมาเพื่อร่วมหลับนอนกับเธอไปให้เจ้าหน้าที่เพื่อปล่อยตัวโจรนักโทษประหารผู้ที่เธอรักในทันทีที่เห็น ลูกชายเศรษฐีจึงถูกจับเปลี่ยนตัวกับโจรและถูกประหารแทน²² พฤติกรรมของชายาของพระปฐมราชกุมาร ผู้ดื่มเลือดของพระสวามีต่างน้ำ ในเวลาที่ตกระกำลำบากด้วยกัน แต่ต่อมากลับลวงพระสวามีไปฆ่าทิ้ง แล้วอยู่กับชายชู้ผู้พิการ แบกชายชู้เที่ยวขอรทาน โทษทุกคนทั่วไปว่าเป็นสามีที่พ่อแม่เธอยกเธอให้จนผู้คนพากันหลงยกย่องว่าเธอเป็นหญิงผู้ปฏิบัติสามีอย่างดีเยี่ยม²³ พฤติกรรมภรรยาของตักกบัณฑิต ผู้ถูกหัวหน้าโจรจับไปเป็นภรรยา เธออยู่กับหัวหน้าโจรอย่างสุขสบาย

¹⁸ ชา. อ. 36/81-89.

¹⁹ ชา. อ. 39/365.

²⁰ ชา. อ. 40/208-220.

²¹ ชา. อ. 38/506-513.

²² ชา. อ. 38/299-305.

²³ ชา. อ. 37/154-160.

เกรงว่าดักกบัณชิตจะมานำเธอกลับไปอยู่อย่างลำบากอีก จึงลวงดักกบัณชิตมาให้สามีใหม่มา²⁴ พฤติกรรมของพระอัครมเหสีของพระเจ้าพรหมทัต ซึ่งเป็นชู้กับทาสชื่อปรีนตปะ พระนางทรงแนะนำวิธีให้ชายชู้ปลงพระชนม์พระสวามีจนสำเร็จ²⁵ พฤติกรรมของนางที่ฆาตนาผู้หลงคารมของนายทิมปิฎฐิ ตัดสินใจทิ้งนายโคพกาพผู้สามีไปกับนายทิมปิฎฐิต่อหน้าต่อตา²⁶

ชาตกัฎฐกถายังแสดงให้เห็นว่าในการคบชู้ผู้ชาย หญิงอาจเป็นฝ่ายหาทางให้สามีไปให้พ้นจากบ้าน เพื่อจะได้มีโอกาสพบกับชายชู้สะดวก อย่างพฤติกรรมของภรรยาสาวของพราหมณ์แค้นคนหนึ่ง ชู้เชิญบังคับให้สามีออกเดินทางไปขอทานเพื่อนำเงินมาซื้อทาสและทาสี เมื่อสามีไปแล้ว เธอก็นำชู้หนุ่มเข้าบ้าน²⁷ หรือหญิงอาจเป็นฝ่ายอ้างสาเหตุที่ต้องเดินทางจากสามีไปยังสถานที่ใดที่หนึ่ง แล้วถือโอกาสนั้นแวะพบกับชายชู้ ดังพฤติกรรมของพระอัครมเหสีของพระเจ้าโกศล ซึ่งทูลลาพระสวามีไปยังพาราณสีเพื่อเยี่ยมพระโอรส ในระหว่างทางทรงแวะพักกับพราหมณ์ชื้อปัญญาลจันฑะผู้เป็นชายชู้ 2-3 วัน ทั้งขาไปและกลับ²⁸ และพฤติกรรมของหญิงคนหนึ่งซึ่งบอกสามีว่าจะไปเยี่ยมพ่อแม่ แต่เธอแวะพักกับชายชู้ 2-3 วันก่อนจึงไปหาพ่อแม่ และแวะพักกับชายชู้อีก 2-3 วันในเวลากลับจากบ้านพ่อแม่มายังบ้านสามี²⁹

นอกจากนี้ ยังมีเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงความทุกข์ใจของสามีอันเกิดจากการประพฤตินอกใจของภรรยา ได้แก่เรื่องพฤติกรรมภรรยาของชายหนุ่มคนหนึ่งในเมืองพาราณสี ที่วันใดได้คบชู้ เธอจะเอาอกเอาใจสามี แต่วันใดที่ไม่ได้คบชู้ เธอจะเอา

²⁴ ชา. อ. 36/89-94.

²⁵ ชา. อ. 39/251-259.

²⁶ ชา. อ. 43/236-238.

²⁷ ชา. อ. 39/150-162.

²⁸ ชา. อ. 42/359-360.

²⁹ ชา. อ. 38/45.

แต่ใจตนเอง³⁰ และภรรยาของชายหนุ่มอีกคนหนึ่งในพาราณสี ผู้ก่อให้เกิดความทุกข์ ความคับแค้นใจแก่สามีด้วยการประพฤตินอกใจ อันเป็นที่มาของภายิตว่า ผู้หญิงเป็นของทั่วไปสำหรับชายทั้งปวง³¹

ภาพลักษณ์ของผู้หญิงเหล่านี้ คือ หญิงผู้มักมากในกามและเต็มด้วยเล่ห์มารยา มักประพฤตินอกใจสามีกับชายคนใดคนหนึ่งเมื่อโอกาสเอื้ออำนวย การระวังป้องกันในเรื่องนี้ทำได้ยาก เพราะเป็นธรรมชาติประจำกำเนิดของเธอ เธอจึงถูกดูหมิ่นว่าเป็นของสาธารณะสำหรับผู้ชายทุกคน และผู้ชายควรวางเฉยในตัวเธอ กล่าวคือไม่ยินดีหรือยินร้ายในความรักหรือความไม่รักของผู้เป็นภรรยา พฤติกรรมของผู้หญิงเหล่านี้ ก่อให้เกิดความทุกข์และอันตรายแก่ชายผู้เป็นสามี จึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงปัญหาชีวิตของผู้ครองเรือนปัญหาหนึ่งซึ่งมีโอกาสเกิดขึ้นได้กับผู้ชาย

2. การทำลายศีลของนักบวช ชาตักภูฏกถาชี้ให้เห็นถึงข้อเสียของผู้หญิงที่มีต่อนักบวชว่า ผู้หญิงสามารถทำให้นักบวชประพฤตินเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของความเป็นนักบวช จนไม่สามารถดำรงเพศนักบวชต่อไปได้ ต้องหันเหชีวิตหวนกลับไปเป็นผู้ครองเรือน เกี่ยวกับเรื่องนี้ชาตักภูฏกถาแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงสามารถใช้มารยาหญิงเข้ายวนนักบวชให้ขาดสติจนประพฤติล่วงเลยความเป็นนักบวชกับเธอ นักบวชผู้ตกอยู่ในอำนาจของผู้หญิงแล้วละทิ้งอุดมคติของการบวชออกไปใช้ชีวิตคู่ร่วมกับเธอต้องได้รับความทุกข์ความเดือดร้อนเพราะเธอเป็นต้นเหตุ ตลอดจนแสดงให้เห็นถึงผลหรือเป้าหมายที่นักบวชควรจะได้รับ ซึ่งเป็นผลที่ให้ความสุขยิ่งกว่าสุขอันเกิดจากกาม

เรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนี้ ส่วนใหญ่มีเค้าโครงเรื่องเหมือน ๆ กัน ต่างกันที่รายละเอียดปลีกย่อย เนื้อเรื่องกล่าวถึงพฤติกรรมของผู้หญิงที่มีโอกาสได้อยู่ใกล้ชิดกับนักบวชสองต่อสอง และเกิดรักใคร่ชอบพอนในตัวนักบวช เธอสามารถใช้มารยาหญิง

³⁰ ชา. อ. 36/94-97.

³¹ ชา. อ. 36/98-100.

ช่วยวนให้นักบวชตกอยู่ในอำนาจ และนักบวชในเรื่องเหล่านี้มักเป็นนักบวชหนุ่มผู้ยังอ่อนต่อโลก นักบวชเหล่านี้เมื่อประพาศลวงเลขความเป็นนักบวช กล่าวคือมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิง จะเกิดความลุ่มหลงคิดถึงแต่หญิงนั้น ละเลยกิจวัตรทั้งปวงของนักบวช ได้แต่ซึมเศร้าเฝ้ารอคอยนักบวชผู้เป็นพ่อกลับจากการแสวงหาผลหมากรากไม้เพื่อขออนุญาตไปอยู่กับหญิงนั้น เรื่องมักจบลงด้วยการเปลี่ยนใจคลายความยินดีในผู้หญิง หลังจากที่ได้ฟังคำแนะนำสั่งสอนของนักบวชผู้เป็นพ่อ³² ข้อนี้แสดงให้เห็นว่านักบวชที่อยู่ในวัยหนุ่มมักประสบปัญหาเรื่องผู้หญิงได้มากกว่านักบวชผู้มีอายุพรรษามาก

แม้นักบวชผู้มีตบะแก่กล้าก็อาจถูกช่วยวนด้วยมารยาหญิงจนตกอยู่ในอำนาจกิเลสได้เช่นกัน อย่างเรื่องของอิสสิงคดาบสผู้มีตบะแก่กล้าในชาดกอีกเรื่องหนึ่ง ถูกนางอลัมพุสาใช้มารยาหญิงทำลายพรหมจรรย์และทำให้ตกอยู่ในอำนาจได้โดยไม่รู้สีกตัว³³

ชาดกกฎฐกถามีเรื่องเกี่ยวกับนักบวชผู้เปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้อยู่ใกล้ชิดจนถูกเธอใช้มารยาหญิงเข้าวนให้เสียศีลตบะเสื่อม ต้องลาเพศนักบวชไปใช้ชีวิตร่วมกันฉันสามีภรรยา ได้รับความทุกข์ยากลำบาก และในที่สุดได้รับทุกข์เจียนตายจากเธอ ดังเช่นพฤติกรรมของภรรยาของคักกบัณเฑาะฏอดีตดาบสผู้ลาเพศออกไปอยู่กับเธอ เธอหลงสามีมาให้โจรผู้เป็นสามีใหม่ฆ่า เพราะเกรงว่าสามีจะมานำตัวเธอกลับไปอยู่อย่าง

³² ชา. อ. 38/412-414.

ชา. อ. 39/394-397.

ชา. อ. 40/172-178.

ชา. อ. 42/1-24. ชาดกเรื่องนี้กล่าวถึงการแสดงกิริยาอาการและการพูดจาเข้าวนด้วยมารยาหญิงของนางนพินิกาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงอิสสิงคดาบสเสพเมถุนกับเธออย่างละเอียด

³³ ชา. อ. 41/396-410.

ลำบากอีก³⁴ และเรื่องของอดีตดาบสหนุ่มผู้หนึ่ง ซึ่งดาบสผู้เป็นพ่อไม่สามารถเห็นยวร้ายไว้ได้ ออกไปอยู่กับนางอุทัญณี แต่ต่อมา เขาทนการเคี่ยวเข็ญเรียกร้องจากเธอให้หาสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการมาให้ไม่ไหว จึงหนีกลับไปถือเพศนักรบอยู่กับพ่อตามเดิม³⁵

การที่นักรบผู้มีโอกาสได้อยู่ใกล้ชิดผู้หญิงเพราะได้รับการไว้วางใจ เป็นเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดผลเสียได้ ดังเรื่องของพระเทวีของพระเจ้าพรหมทัต ผู้รับหน้าที่ถวายภัตตาหารแก่หริตจดาบสแทนพระสวามี เมื่อได้โอกาสใกล้ชิดกันสองต่อสอง นานวันเข้า ก็ประพฤตินอกพระทัยพระสวามีมีความสัมพันธ์ทางเพศกับดาบสนั้น³⁶

อนึ่ง ชาดกบางเรื่องแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงสามารถถูกใช้ให้เป็นเครื่องมือในการจัดการกับนักรบเพื่อจุดประสงค์บางอย่างได้ โดยที่ผู้ชายไม่สามารถทำได้ ดังพฤติกรรมของพระนางจันทวดี ผู้ใช้ความเป็นหญิงของเธอรับหน้าที่เป็นผู้ไปล่อโลมสกัสนดาบสผู้ไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ให้มาทำพิธีฆ่าสัตว์บูชาได้ โดยที่ครั้งแรกผู้ชายไม่สามารถเชิญมาได้³⁷

แต่ ผู้หญิงก็ไม่สามารถใช้มารยาหญิงยั่วยวนนักรบผู้มีจิตใจมั่นคงให้หลงหรือหวั่นไหวได้ ดังเรื่องพฤติกรรมของเทพธิดาหนึ่งผู้เห็นดาบสหนุ่มหน้าตางดงามแล้วเกิดความรักใคร่ จึงใช้มารยาหญิงยั่วยวนชักชวนดาบสให้สีกไปอยู่กับเธอ ต่อภายหลังเมื่อแก่แล้วจึงค่อยออกบวช แต่ได้รับการปฏิเสธจากดาบสนั้น³⁸

เรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงกับนักรบในชาดกภูฏานนี้ สะท้อนให้เห็นความจริงว่า ปัญหาเรื่องผู้หญิงกับนักรบเป็นปัญหาเก่าแก่ที่มีมานานแล้ว และนักรบส่วนใหญ่เป็นนักรบเพศชาย ผู้หญิงเป็นเพศที่มีอิทธิพลครอบงำจิตใจเพศตรงข้าม จึง

³⁴ ชา. อ. 36/89-94.

³⁵ ชา. อ. 36/271-273.

³⁶ ชา. อ. 39/360-364.

³⁷ ชา. อ. 39/380-387.

³⁸ ชา. อ. 37/74-76.

เป็นอันตรายต่อนักบวชในแง่ที่เป็นเหตุให้นักบวชไม่สามารถดำรงเพศต่อไปได้หรือดำรงเพศอย่างเสรีหมอง ดังนั้น ผู้หญิงจึงเป็นสาเหตุให้นักบวชต้องพลัดจากเป้าหมายชีวิตของนักบวชซึ่งมีคุณค่าและให้ความสุขที่ประณีตยิ่งกว่า กลับคืนไปหาทุกข์ในชีวิตผู้ครองเรือนซึ่งให้ความสุขได้อย่างมากเพียงสุขที่เกิดจากกามอันเป็นสุขที่หยาบกว่า อีกทั้งเป็นชีวิตที่มีคุณค่าน้อยกว่า

3. การประพาศิติดำรงคลองธรรม ชาตัญญูธกถาแสดงให้เห็นความเลวร้ายของผู้หญิงว่า หญิงผู้มีความต้องการในกาม(กามกามินี) มักทำตามอำนาจกิเลสโดยไม่มีสิ่งใดจะยับยั้งได้ ดังข้อความที่ว่า "ผู้หญิงเช่นนี้ไม่รู้จักสิ่งที่ทำไปแล้ว สิ่งที่ต้องทำ ไม่รู้จักพ่อแม่พี่น้อง เป็นคนเลว ละเมิดความชอบธรรม ประพฤติตามอำเภอใจของตนถ่ายเดียว"³⁹ และจะเห็นได้จากพฤติกรรมต่าง ๆ ต่อไปนี้

ก) หนีพ่อไปกับผู้ชาย ดังพฤติกรรมพระธิดาของพระเจ้าพาราณสี ซึ่งพระราชบิดาไม่ทรงมีพระประสงค์จะให้เกี่ยวข้องกับพระภาคินัย แม้ได้รับการระงับป้องกันอย่างเข้มงวดกวัดขั้นจากพระราชบิดา ก็ยังหาทางใช้กลอุบายลวงพระราชบิดาจนสามารถหนีไปกับผู้ชาย⁴⁰

ข) ลักลอบได้เสียกับผู้ชายแม้จะได้รับการระงับป้องกันอย่างเข้มงวดจากพี่น้อง เพราะคำทำนายที่ว่าลูกซึ่งเกิดจากเธอจะเป็นผู้ทำลายวงศ์ตระกูล อย่างพฤติกรรมของพระนางเทวคัพภา ผู้ได้รับการป้องกันรักษาอย่างเข้มงวด โดยการให้ประทับอยู่บนปราสาทเสาดเดียว ยังสามารถนำพระอุปสาครเข้าไปร่วมหลับนอนถึงที่ประทับ⁴¹

³⁹ ชา. อ. 42/386.

น ตา ปชานนติ กตฺ น กิจจํ

น มาตรํ ปีตรํ ภাত্রํ วา

อนริยา สมตฺกุกนฺตฺรมา

สุสเสว จิตฺตฺสฺส วสํ วชนฺติ.

⁴⁰ ชา. อ. 38/62-68.

⁴¹ ชา. อ. 39/527-529.

ค) ฆ่าหรือทำร้ายลูกเพราะกามเป็นเหตุ ชาตกัฏฐกถาแสดงให้เห็นว่า แม้แต่หญิงผู้มีอายุมากก็ยังไม่อึดในกาม ด้วยอำนาจแห่งกามเธอสามารถฆ่าได้แม้กระทั่งลูกของตัวเอง⁴² ดังพฤติกรรมของหญิงชราที่ยืนดาบอดผู้ตัดสินใจลงมือฆ่าลูกชายตัวเอง เพราะต้องการจะอยู่กันกับชายหนุ่มผู้เป็นศิษย์ของลูกชาย⁴³ และพฤติกรรมพระมารดาของพระเจ้าพรหมทัต ผู้มีพระทัยปฏิพัทธ์ในสุสิมปุโรหิตผู้เป็นพระสหายของพระโอรส ถึงกับทรงงศพระกระยาหารยอมตาย จนพระเจ้าพรหมทัตต้องอภิเษกสุสิมปุโรหิตให้เป็นพระราชา และยกพระราชชนนีให้เป็นพระอัครมเหสี⁴⁴

ง) ใส่ร้ายชายที่ตนคิดหวังเพราะความไม่สมปรารถนาในเรื่องเพศ ชาตกัฏฐกถาแสดงให้เห็นว่า หญิงเมื่อแสดงความต้องการชายใดแล้ว เมื่อไม่ได้รับการตอบสนองจากชายนั้น เธอจะหาทางทำร้ายเขาเมื่อได้โอกาส อย่างพฤติกรรมของพระมารดาเลี้ยงของพระปทุมกุมาร ทรงชักชวนพระกุมารให้เสพเมถุนกับพระนางหลายคน ครั้ง แต่ได้รับการปฏิเสธจึงใส่ร้ายว่าพระกุมารลวนลามพระนาง พระสวามีทรงหลงเชื่อจึงรับสั่งให้ประหารชีวิตพระกุมาร⁴⁵ และพฤติกรรมของพระเทวีของพระเจ้าพรหมทัต ผู้สร้างเสพเมถุนกับชายถึง 64 คน เมื่อชักชวนปุโรหิตเสพเมถุนด้วย แต่ได้รับการปฏิเสธ จึงใส่ร้ายว่าปุโรหิตข่มขืนพระนาง พระสวามีทรงหลงเชื่อจึงรับสั่งให้ตัดหัวปุโรหิต⁴⁶ ชาตกทั้งสองเรื่องจบลงด้วยการที่ชายผู้บริสุทธิ์ทั้งสองได้รับความปลอดภัย

⁴² ชา. อ. 36/79.

อิตฺติโย นาม อสาคา ลามิกา

อาสา โลกิตฺติโย นาม

เวลา ตาสํ น วิชชติ

สารตฺตา จ ปคพฺภา จ

สิขี สพฺพมโส ยถา.

⁴³ ชา. อ. 36/75-77.

⁴⁴ ชา. อ. 39/217-225.

⁴⁵ ชา. อ. 40/134-139.

⁴⁶ ชา. อ. 36/304-309.

จ) ใช้รูปร่างหน้าตาที่สวยงาม แกล้งช่วยวนชายที่เธอเจ็บแค้นทำให้ คลั่งไคล้หลงใหลเหมือนคนเสียสติ ดังพฤติกรรมของนางอุมมาทันตี ผู้มีรูปร่างหน้าตาที่ สวยงามมากจนชายใดได้เห็นจะต้องตกตะลึงและคลั่งไคล้หลงใหลในตัวเธอ แสดงรูป- โฉมและกิริยาช่วยวนพระราชที่เธอผูกใจเจ็บให้ลุ่มหลงในตัวเธอ⁴⁷

ฉ) มีศีลที่ไม่มั่นคง ชาตกัฏฐกถาแสดงไว้ว่า ผู้หญิงเป็นนักบวชได้ ยาก อำนาจแห่งกามและจิตใจที่เปลี่ยนแปลงง่ายทำให้เธอไม่สามารถรักษาศีลและวัตรได้ ตลอด ดังเรื่องของนักบวชหญิงชื่อว่าปัญจตปาวีผู้เคร่งครัด อยู่ป่าช้าและกินอาหาร 4 วัน ต่อมือเป็นวัตร ถูกนักเลงเหล้าคนหนึ่งใช้อุบายทำให้เธอตกอยู่ในอำนาจแห่งกามลาเพศ นักบวชออกไปเป็นภรรยาของเขา ทำหน้าที่รินเหล้าให้เขาดื่ม⁴⁸

ข. พฤติกรรมที่เกิดจากความเห็นแก่ได้

ชาตกัฏฐกถามีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดจากความเห็นแก่ได้ ถ่ายเดียวโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องชอบธรรมของผู้หญิง แสดงให้เห็นว่านอกจากกาม ราคะแล้ว โลภะก็เป็นกิเลสที่มีอำนาจเหนือและมักครอบงำจิตใจผู้หญิง เธอจึงเป็น สาเหตุให้สามีต้องได้รับทุกข์เพราะพฤติกรรมต่าง ๆ ของเธอ ดังนี้

1. การเที่ยวเชิญสามีเพื่อให้ได้สิ่งที่ตนต้องการ ผู้หญิงจะเที่ยวเชิญสามี ให้ทำตามความต้องการของเธอ แม้ว่าการกระทำนั้นจะเป็นสาเหตุให้สามีได้รับความ ลำบากเพียงไรก็ตาม ดังพฤติกรรมของนางอุทัญจนีภรรยาของอดีตดาบสผู้หนึ่ง ซึ่ง บังคับเที่ยวเชิญสามีให้หาเนื้อหาลาและสิ่งที่เธอต้องการทุกอย่างมาให้ จนสามีทนการ เรียกร้องต้องการของเธอไม่ไหวต้องหนีกลับไปบวช⁴⁹ พฤติกรรมของนางอมิตตดาปนา ภรรยาของพราหมณ์ชุก ผู้บังคับขู่เชิญให้ชุกเดินทางไปเขาวงกต เพื่อขอทาสและทาสี

⁴⁷ ชา. อ. 42/26-32.

⁴⁸ ชา. อ. 43/354-356.

⁴⁹ ชา. อ. 36/271-273.

จากพระเวสสันดร เป็นเหตุให้สามีชราได้รับทุกข์อันเกิดแต่ความพลัดพรากจากเมียสาว และได้รับความลำบากอย่างยิ่งในการเดินทาง⁵⁰

2. การต้องการสิ่งอันไม่ชอบธรรมจากสามี ดังพฤติกรรมของพระเทวีของพระเจ้าแสนกะ เกี่ยวเชิญให้พระสวามีประทานมนต์วิเศษที่ทำให้สามารถฟังเสียงร้องของสัตว์ทุกชนิดเข้าใจแก่พระนาง แม้รู้ว่าพระสวามีประทานให้แล้วต้องถึงแก่ความตายก็ยังรบเร้าขอรูปร่างไป⁵¹ พฤติกรรมของภรรยาของชายเชิญใจคนหนึ่ง ที่ต้องการนุ่งผ้าและห่มผ้าข้อมดอกคำไปเที่ยวงานมหรสพ แม้สามีขอร้องให้ใช้ผ้าขาวตามที่มิ แต่เธอไม่ยินดีตามมีตามได้คงยื่นกรานที่จะได้ผ้าข้อมดอกคำ ทั้งยังเกี่ยวเชิญและขยงสามีให้ไปลักขโมยดอกคำในไร่ของพระราชอา จนสามีถูกจับได้และถูกประหารชีวิต⁵² พฤติกรรมของภรรยาของนายปาฎลี ผู้ละทิ้งสามีที่กำลังจะจมน้ำตายหนีขึ้นฝั่งเพียงลำพังแล้ว แทนที่จะห่วงใยชีวิตสามีเธอกลับห่วงใยชีวิตตัวเองที่จะเป็นไปภายหลังสามีตาย จึงขอให้สามีสอนเพลงขับให้เธอใช้เลี้ยงชีวิต⁵³ พฤติกรรมของพระอัครมहेसिองค์ใหม่ของพระเจ้าทศรถ ซึ่งทูลรบเร้าขอราชสมบัติให้แก่พระภรตกุมารผู้เป็นพระโอรสของตน โดยมีได้คำนึงถึงพระโอรสที่เกิดจากพระอัครมहेसिองค์ก่อน ซึ่งเป็นผู้สมควรแก่ราชสมบัติยิ่งกว่ากล่าวคือรามบัณฑิตและลักษณกุมาร ทำให้พระเจ้าทศรถไม่พอพระทัย และทรงระแวงว่าจะเกิดอันตรายแก่พระโอรสและพระธิดา เพราะพระมहेसिองค์ใหม่⁵⁴

3. การทำร้ายหรือทำลายน้ำใจสามี ผู้หญิงสามารถทำร้ายสามีจนเกือบถึงตาย เพราะความละโมบอยากได้สมบัติทั้งหมดของสามี ดังพฤติกรรมของภรรยาของพระยาหยังทองในอดีตชาติ เธอได้รับความช่วยเหลือจากพระยาหยังทองด้วยการบินมาหาแล้วสลัดขนทองคำให้ครวระเส้น ทำให้เธอและลูก ๆ มีความเป็นอยู่

⁵⁰ ชา. อ. 44/384-387.

⁵¹ ชา. อ. 39/65-72.

⁵² ชา. อ. 36/396-399.

⁵³ ชา. อ. 39/371-372.

⁵⁴ ชา. อ. 40/49-58.

สุขสบายขึ้น เธอก็ยังไม่มี ความพอใจกลับละโมบโลภมาก หาโอกาสหลอกจับพระยา-
หงษ์ทองผู้มีพระคุณมาถอนขนจนหมด แต่เพราะความโลภมาก ขนทั้งหมดจึงกลายเป็น
ขนธรรมดาไปสิ้น⁵⁵

ความเห็นแก่ได้ยังทำให้ผู้หญิงทำร้ายชายที่เปรียบเสมือนสามี ดังพฤติ
กรรมของโสเภณีนางหนึ่ง เมื่อมหาธนกุมารผู้เป็นแขกประจำของเธอมาช้านานบังเอิญมี
ได้นำเงินค่าตัวพันกหาปณะติดตัวมาด้วยเพราะเหตุสุควิสัยในวันหนึ่ง เธอไม่ยินดีต้อนรับ
แต่กลับให้คนขับไล่เขาออกไป⁵⁶ และพฤติกรรมของโสเภณีอีกนางหนึ่ง ที่โกงชายที่
มาหาเธอด้วยการรับเงินแล้วไม่ยอมร่วมหลับนอนด้วยกลับไปรับเงินของชายอีกคนแล้ว
ร่วมหลับนอนกับชายคนหลัง⁵⁷

อนึ่ง หญิงยังแสดงความไม่พอใจที่สามีไม่สามารถหารายได้เข้าบ้านด้วย
การด่าว่าข้อนขอดสามี ซึ่งนับเป็นปัญหาในชีวิตครองเรือนอีกประการหนึ่ง ดังพฤติ
กรรมของภรรยาของนายพรานนก ที่เมื่อสามีไม่สามารถดักนกได้สักตัวกลับมาบ้านมือ
เปล่า เธอทั้งดุด่าและข้อนขอดสามี⁵⁸

4. การลักเล็กขโมยน้อย ในชาตกัฎฐกถาปรากฏเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรม
การลักขโมยของผู้หญิง 2 เรื่อง ซึ่งเป็นพฤติกรรมลักสิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เป็นของ
สวยงามตามประสาผู้หญิง คือ พฤติกรรมของหญิงคนหนึ่งผู้ลักขโมยเครื่องประดับของ
หญิงเชิญใจ⁵⁹ และหญิงอีกคนหนึ่งผู้ลักขโมยผ้าของกลุ่มของหญิงเฝ้าไร่ฝ้าย⁶⁰

⁵⁵ ชา. อ. 36/360-363.

⁵⁶ ชา. อ. 39/329-334.

⁵⁷ ชา. อ. 38/46.

⁵⁸ ชา. อ. 35/311-313.

⁵⁹ ชา. อ. 43/232.

⁶⁰ ชา. อ. 43/244.

พฤติกรรมเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงเป็นผู้ที่ถืออารมณ์เป็นใหญ่เหนือเหตุผล มีวิจารณ์ญานน้อยเกินไปจนไม่อาจแยกแยะว่าสิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำ หากปรารถนาสิ่งใดก็จะเชิญเชิญเรียกร้องสามีให้ทำให้แก่เธอ โดยไม่คำนึงถึงความทุกข์ที่สามีจะได้รับ หรือความชอบธรรมใด ๆ และมักทำไปโดยไม่คำนึงถึงจิตใจของผู้อื่น

ก. พฤติกรรมที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ

พฤติกรรมต่อไปนี้ส่วนใหญ่แสดงให้เห็นถึงปัญหาที่ผู้หญิงก่อให้เกิดขึ้นแก่สามี ซึ่งเป็นทุกข์ที่เกิดขึ้นในชีวิตของผู้ครองเรือน เป็นส่วนที่ช่วยสนับสนุนให้เห็นความเลวร้ายของผู้หญิงยิ่งขึ้น

1. การแกล้งสามีให้ได้รับความอับอาย ในชาตกัฎฐกถาปรากฏเรื่องพฤติกรรมของนางปฐวีซึ่งเป็นหญิงชอบพูดจาปลิ้นปล้อน แกล้งหลอกสามีให้แต่งตัวอย่างมาแล้วเดินขอยเท้าอย่างม้าไปเฝ้าพระราชินีเพื่อให้นักชมว่างาม สามีไม่ฉลาดพอจะรู้เท่าทันหลงปฏิบัติตาม ถูกหัวเราะเยาะและพูดจาถากถางให้ได้รับความอับอาย⁶¹ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภรรยาบางประเภทนอกจากมิได้มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนสามีแล้วยังอาจเป็นผู้ทำลายสามีได้อีกด้วย

2. การผูกใจเจ็บและทำร้ายสามี ผู้หญิงเมื่อเกิดความเจ็บแค้น หากได้โอกาสเธอจะหาทางแก้แค้นทันที อย่างพฤติกรรมของพระนางสุภัทธา ผู้ใช้ให้พรานโสณครไปฆ่าพระยาช้างฉัททันต์ซึ่งเป็นสามีในอดีตชาติแล้วเลื้อยเอางามาถวาย เพราะริษยาพระยาช้างที่รักใคร่นางช้างมหาสุภัทธามากกว่าตน จึงผูกใจเจ็บในสามี ดาญไปเกิดเป็นพระนางสุภัทธาในปัจจุบันชาติสามารถระลึกชาติได้ จึงหาทางแก้แค้น⁶²

3. การพูดจาเสื่อมชาติกำเนิด ชาตกัฎฐกถาแสดงว่าหญิงได้ยศแล้วมักลืมหิว ดังเช่นพฤติกรรมของพระอัครมเหสีของพระเจ้าพาราณสี ซึ่งมีอดีตเป็นหญิงขาย

⁶¹ ชา. อ. 37/151-153.

⁶² ชา. อ. 41/229-250.

พุทธา พระนางเป็นที่โปรดปรานของพระราชา วันหนึ่ง ในขณะที่พระราชาเสวยพุทธาอยู่ พระนางทำเป็นไม่รู้จักรผลพุทธาแกลิ่งทูลถามว่าผลอะไร เป็นเหตุให้พระราชากริ้วที่พระนางลืมนชาติกำเนิดตนเอง⁶³

4. การร่วมมือกับคนโกงหลวงสามีให้ทำร้ายผู้อื่น ดังพฤติกรรมของพระเทวีผู้ร่วมมือกับท้าวสักกะหลวงพระเจ้าพาราณสีว่าแพ้พระครรรค์ต้องการเสวยมะม่วง พระราชารับสั่งให้คนไปเก็บมะม่วงในพระราชอุทยานไม่ได้มาสักผล เพราะท้าวสักกะบันดาลให้มะม่วงอันตรายกันไปหมดสิ้น จึงเข้าพระทัยว่าพวกฤษีที่พำนักอยู่ในพระราชอุทยานพากันกินจนหมด จึงรับสั่งให้ขับไล่ฤษีทั้งหมดออกไปจากพระราชอุทยาน⁶⁴

5. การขัดขวางการออกบวชของสามี ชาตักฤษีฤๅกามีเรื่องพฤติกรรมของพระนางสิวลี ที่ใช้นางสนมจำนวนมากให้แต่งตัวอย่างงดงาม แล้วพากันไปอ้อนวอนพระเจ้ามหาชนกเพื่อมิให้ออกผนวช พยายามขัดขวางทุกวิถีทาง แต่ไม่สามารถขัดขวางหรือทำให้พระสวามียินดีในการครองเรือนต่อไปได้⁶⁵ เรื่องนี้แสดงให้เห็นว่า นอกจากผู้หญิงจะเป็นอันตรายต่อนักบวชแล้ว ผู้หญิงยังเป็นอุปสรรคต่อการออกบวชอีกด้วย

6. การขู่งสามี ให้กำจัดพ่อผัวแม่ผัว จากเรื่องหลายเรื่องในชาตักฤษีฤๅกทำให้มองเห็นปัญหาชีวิตของผู้ครองเรือนอีกปัญหาหนึ่ง ในครอบครัวที่สามีเลี้ยงดูพ่อแม่ตัว เมื่อภรรยาเห็นสามีปรนนิบัติพ่อแม่ผัวแม่ผัวเป็นอย่างดี นานวันเข้าเธอมักเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อพ่อแม่ผัว เมื่อลับหลังสามี เธอจะพยายามกลั่นแกล้งพ่อแม่ผัว และต่อหน้าสามี เธอจะใส่ร้ายให้สามีฟัง จากนั้นจึงขู่งให้สามีกำจัดพ่อแม่ของเธอ นานวันเข้าสามีมักจะหุบปากปล่อยตามภรรยา ดังพฤติกรรมของภรณายนายสวิฐฐะ ที่ขู่งและร่วมมือกับสามีนำพ่อแม่ไปฝังทั้งเป็น⁶⁶ พฤติกรรมของผู้ใส่ร้ายและขู่งให้สามีขับไล่ไป

⁶³ ชา. อ. 38/251-253.

⁶⁴ ชา. อ. 38/148-151.

⁶⁵ ชา. อ. 43/89-113.

⁶⁶ ชา. อ. 39/261-269.

ส่งแม่ผัวออกไปจากบ้าน⁶⁷ และพฤติกรรมของหญิงอีกคนหนึ่งผู้ขงและร่วมมือกับสามี นำแม่ผัวไปเผาทั้งเป็น⁶⁸

7. การฆ่าแม่เพราะความโง่เขลา หญิงที่มีสติปัญญาน้อยอาจทำกรรมหนักได้เพราะความโง่เขลา ดังเรื่องของนางโรหิณีผู้ต้องการโล่แมลงวันที่มาตอมตัวแม่ จึงเหวี่ยงสากสำหรับซ้อมข้าวไปถูกแม่ถึงแก่ความตาย แม้มิได้ตั้งใจ แต่ก็เป็นการทำมาตุฆาต ซึ่งมีผลให้ต้องรับทุกข์ในอบาย⁶⁹

จากพฤติกรรมทั้งหมดที่กล่าวมานี้ พบว่าพฤติกรรมที่ชาตกัญฐกถานำเสนอมากที่สุดคือพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ รองมาคือพฤติกรรมที่เกิดจากความเห็นแก่ได้ และพฤติกรรมที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ ซึ่งเกือบทั้งหมดล้วนเป็นพฤติกรรมที่ผู้หญิงก่อให้เกิดปัญหาแก่สามีและคนภายในครอบครัว

เพราะฉะนั้น ภาพลักษณ์หญิงร้ายที่ปรากฏในชาตกัญฐกถาจึงได้แก่หญิงที่มีลักษณะดังนี้

1. มีพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมเกี่ยวกับเรื่องเพศ มักประพฤตินอกใจสามี ทำลายพรหมจรรย์นักบวช ทำผิดทำนองคลองธรรมต่าง ๆ เพราะกำเป็นสาเหตุ มีศีลและวัตรไม่มั่นคงเพราะมักตกอยู่ในอำนาจแห่งกาม
2. มีอุปนิสัยเห็นแก่ได้ถ้อยเดียว บังคับเคี่ยวเข็ญสามี เรียกร้องต้องการสิ่งอันไม่ชอบธรรมแก่ตนจากสามี และทำร้ายหรือทำลายจิตใจสามีเพราะความโลภ
3. ก่อให้เกิดปัญหาแก่ชีวิตการครองเรือน เป็นต้นเหตุแห่งความทุกข์ใจของสามี มักขงขงสามีให้ทำร้ายบุพพการี ทำความเสียหายอย่างใหญ่หลวงได้เพราะความเขลา และยังเป็นอุปสรรคต่อการออกบวชของสามีอีกด้วย

⁶⁷ ชา. อ. 39/477-485.

⁶⁸ ชา. อ. 39/375-377.

⁶⁹ ชา. อ. 36/21-22.

ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากพฤติกรรมของหญิงร้ายนั้นมีผลต่อสามี นักบวช และบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดในสถานภาพต่าง ๆ จึงเป็นการสะท้อนให้เห็นจุดมุ่งหมายของชาติกัฏฐกถาในการเสนอเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและพฤติกรรมของหญิงร้ายได้ดังนี้

1. เพื่อให้ภิกษุรู้เท่าทันความเลวร้ายของผู้หญิงในแง่ที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ และอื่น ๆ
2. เพื่อให้ภิกษุเห็นทุกข์และโทษของการครองเรือน ที่มีต้นเหตุมาจากหญิงผู้เป็นภรรยา
3. เพื่อให้ภิกษุพิจารณาเรื่องเหล่านี้จนเกิดความเบื่อหน่ายเอือมระอาผู้หญิง
4. เพื่อให้ภิกษุสำรวจระมัดระวังในเรื่องผู้หญิง
5. เพื่อให้ภิกษುದำรงสมณเพศประพฤติพรหมจรรย์ จนสามารถบรรลุสุขอันไพบุลย์กล่าวคือนิพพานสุขอันเหนือกว่าความสุขทุกชนิด

ดังนั้น บทนี้จึงสรุปได้ว่า ชาติกัฏฐกถาเสนอภาพลักษณ์หญิงร้ายไว้ในลักษณะนี้ เพราะมีทรรศนะว่า ความเลวร้ายของผู้หญิงคือความมกมากในกามารมณ์ ซึ่งเป็นต้นเหตุของพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ เพราะฉะนั้น ผู้หญิงจึงเป็นอันตรายต่อพรหมจรรย์ การอยู่ใกล้ชิดกับผู้หญิงสามารถทำให้ภิกษุเสลดสติหลงกำหนดรักใคร่ คลายความเพียร เลิกประพฤติพรหมจรรย์ไปในที่สุด ภิกษุจึงควรสำรวจระมัดระวังในเรื่องผู้หญิง ตั้งใจประพฤติพรหมจรรย์เพื่อผลที่ให้ความสุขอันยิ่งว่ากามสุข การเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับหญิงร้ายของชาติกัฏฐกถาจึงเป็นอีกความพยายามหนึ่งในการแก้ปัญหาเรื่องผู้หญิงกับการดำรงสมณเพศของภิกษุ.